WITOLD SŁAWIŃSKI

ZESPÓŁ *PICEETO—PINETUM—LINNAEOSUM* W KIENIE POD WILNEM.

Association: *Piceeto — Pinetum — Linnaeosum* à Kiena près
de Vilno.

W odległości 25 km. od Wilna na wschód przy trakcie Oszmiańskim (Napoleońskim), w lesie maj. Kiena znajduje się nieduży obszar porośnięty piękną, a tak rzadko w kraju naszym spotykaną rośliną *Linnaea borealis* L. Zasięg tej rośliny wykreślił prof. Bolesław Hryniewiecki¹⁾, wymieniając znane stanowiska w Polsce, Litwie i krajach sąsiednich. Ponieważ stanowisko o którym wspominam nie jest znane w literaturze botanicznej pomimo że jest położone w pobliżu Wilna, że roślina ta zajmuje znaczną powierzchnię i ma wyraźną tendencję stopniowego powiększania areалу, przeto korzystając ze sposobności jaka mi się nadarzyła w roku bieżącym zbadałem i opisałem zespół w którym piękna ta roślina dalekiej północy występuje w pokaźnej ilości.

Las, w którym znalazłem wymienioną roślinę, położony jest na południo-wschód od Wilna na 54°34'0", na wysokości 203,6 m nad poziomem morza i zajmuje najbardziej wysunięty na południe cypel wielkiej wyspy piaszczystej pochodzenia fluwioglacjalnego, porośniętej borem sosnowym, stanowiącym część tak zwanej Puszczy Ławaryskiej. Gleba — żółtawy piasek z płytką warstwą kwaśnej próchnicy leśnej; poziom

¹⁾ „O zasięgach niektórych rzadszych roślin we florze Polski i Litwy”. Acta Soc. Bot. Pol. Vol. IX, Suppl. Warszawa, 1932.

Zespół: *Piceeto — Pinetum — Linnaeosum.*

Zdjęcia dokonano w dn. 23.VI.34 r., po raz drugi sprawdzono w dniu 10.IX.34 r.

Podgłebie — biały piasek.

F. b.	NAZWA ROŚLINY	St. il.	Tow.
Warstwa górna drzew			
P.	<i>Picea excelsa</i> Lk.	3	1
P.	<i>Pinus silvestris</i> L.	1	1
Warstwa krzewów			
P.	<i>Populus tremula</i> L.	1	1
P.	<i>Sorbus aucuparia</i> L.	1	1
P.	<i>Rhamnus frangula</i> L.	1	1
Ch.	<i>Rubus caesius</i> L.	+	1
P.	<i>Betula verrucosa</i> Ehrh.	+	1
P.	<i>Juniperus communis</i> L.	+	1
P.	<i>Pinus silvestris</i> L.	1	1
P.	<i>Picea excelsa</i> Lk.	1	1
Warstwa zielna			
G.	<i>Pteridium aquilinum</i> Kuhn.	1	1
H.	<i>Hieracium pilosella</i> L.	+	2
H.	„ <i>murorum</i> L.	+	1
H.	„ <i>boreale</i> Fries.	+	1
G.	<i>Trientalis europaea</i> L.	+	1
H.	<i>Fragaria vesca</i> L.	+	1
T.	<i>Melampyrum pratense</i> L.	1	1
H.	<i>Luzula pilosa</i> Willd.	+	1
H.	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	+	1
H.	<i>Viola silvestris</i> Rchb.	+	1
G.	<i>Convallaria majalis</i> L.	+	2
H.	<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	+	1
H.	<i>Achillea millefolium</i> L.	r	1
H.	<i>Solidago Virga aurea</i> L.	+	1
Ch.	<i>Vaccinium vitis idaea</i> L.	1 — 2	1
Ch.	<i>Linnaea borealis</i> L.	2 — 3	2
H.	<i>Festuca rubra</i> L.	+	1
Ch.	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	+ — 1	2
G.	<i>Calamagrostis lanceolata</i> Rth.	+	2
H.	<i>Pirola minor</i> L.	+	2
Ch.	<i>Calluna vulgaris</i> Salisb.	r	1
H.	<i>Epilobium angustifolium</i> L.	r	1
H.	<i>Rumex acetosella</i> L.	+	1
H.	<i>Stellaria graminea</i> L.	r	1
H.	<i>Oxalis acetosella</i> L.	r	2
H.	<i>Hypericum quadrangulum</i> L.	+	2
H.	<i>Luzula nemorosa</i> E. Mey.	r	1
H.	<i>Agrostis vulgaris</i> With.	r	1
H.	<i>Sielingia decumbens</i> Lam.	r	1
Warstwa przyziemna			
	<i>Fungi</i> sp.	+	1
	<i>Hylocomium proliferum</i> Lindb.	3 — 4	4
	<i>Dicranum undulatum</i> Hedw.	1	2
	<i>Polytrichum juniperinum</i> Willd.	+	2
	<i>Ptilium crista castrensis</i> de Not.	2	2
	<i>Hypnum Schreberi</i> Willd.	1 — 2	2

wody gruntowej znajduje się na głębokości 0,80 — 1,00 m. Las ten dawniej prawie wyłącznie złożony z drzewostanów sosnowych z tu i ówdzie rzadko spotykanymi świerkami, w ciągu 40 lat, jakie pamięć moja obejmuje, stopniowo przeobrażał się w las mieszany świerkowo-sosnowy, *Piceeto-Pinetum*. Przeobrażenie powyższe w pierwszym rzędzie wywołał człowiek, wyniszczając bardziej wartościowy materiał sosnowy jak i ogromna energia ekspansyjna świerczyny wciskającej się ze wszystkich stron do puszczy sosnowej.

W tym to lesie sosnowo-swierkowym o zwartości 0,5 — 0,7 rozrosła się *Linnaea borealis* zajmując obszar 200—300 m² i wykazując tendencję dalszej ekspansji we wszystkich kierunkach, gęsto pokrywając mszysty kobierzec leśny czołgającymi się pędami, owijając girlandami swych pędów dawniej zrąbane pnie, pięknie przerzucając swe łodyżki przez wystające korzenie drzew, wreszcie zachodząc w czyste drzewostany sosnowe lub mieszane.

Charakter zespołu i stosunki tam panujące ilustruje tablica na str. 214.

Zestawienie gatunków podług typów biologicznych przedstawia się następująco:

	Ilość	%
<i>Phanerophytes</i>	8	20,5
<i>Chamephytes</i>	6	15,3
<i>Hemicryptophytes</i>	20	51,3
<i>Geophytes</i>	4	10,3
<i>Therophytes</i>	1	2,6

Jak wspomniałem uprzednio, *Linnaea borealis* L. ma wybitną tendencję ekspansji, w b. r. kwitła od czerwca do końca września bardzo obficie wytwarzając liczne nasiona. Rozmnaża się *Linnaea borealis* w warunkach miejscowych wyłącznie prawie drogą wegetatywną, nie jest jednak wykluczonem również i rozmnażanie przy pomocy nasion, gdyż znalazłem w bieżącym roku dwie młode dwuletnie roślinki wyrastające z nasion, co, jak twierdzą autorzy skandynawscy, spotyka się bardzo rzadko.

R É S U M É.

L'auteur rapporte une nouvelle station d'une plante rare, *Linnaea borealis* L., découverte dans le *Piceeto-Pinetum* à Kiena près de Vilno.